

spodov, večidel duhovnikov, med njimi več škofov, da bi se posvetovali, kako bi se dala peljati in srečno doognati odločna vojska zoper satanovo zalego brezverskih framasonov ali prostozidarjev, ki so že pred 180 leti naredili skrivno zaroto zoper Kristusovo vero in vse tiste, ki jo branijo, namreč zoper papeža, škofo in duhovnike, pa tudi zoper krščanske vladarje in njihove prestole. Vredno je, da tudi priprosti Slovenci to skrivno zvezo brezverskih ljudi, ki so po vsem svetu raztreseni, nekoliko spoznajo, da bodo vsaj vedeli, od kod pride tisti brezverski veter, ki nam po naših mestih, dostikrat pa tudi že na deželi ojstro nasproti brije.

V vseh časih od Adamovih sinov naprej do danes se sicer nikoli ni manjkalo nekaterih hudobnih ljudi, ki so se božjim postavam zoperstavliali ali pa celo Boga tajili. Vendar med seboj niso imeli urejene in dobro premišljene zveze. Dne 24. rožnika 1717. pa so se v Londonu sešli trije brezverci, Anderson, Desaguliers in Payne po imenu, ki so se dogovorili, da hočejo narediti skrivno zvezo vseh brezvercev celega sveta in tako začeti tihotapsko in zvito vojsko zoper krščansko vero. Pridobili so si kmalu mnogo privrženecov po vseh krščanskih deželah. Pridružili so se jim najrajši bogati in imenitni možje, kateri so posvetno sladnost in uživanje bolj ljubili, kakor Boga in njegovo zapoved samozatajevanja. Saj to vidimo vsaki dan, da taki najrajši od vere odpadejo in duhovnike zmirjati začnejo, katerim se dobro godi in bi radi vse sladnosti uživali, pa jim to vera prepoveduje. Ko je človek enkrat v velike grehe zabredel, potem začne sovražiti duhovnika, ki mu vest obuja, rajši posluša tistega, ki ga tolaži, da se mu ni treba bati večnih kaznij, češ, ni pekla, ne Boga.

Da bi se ti brezverci med seboj spoznali, kedar dva neznanca vkup prideta, izbrali so si skrivna znamenja in besede in sicer so vzeli znamenja starih zidarjskih in kleparskih zadrug, od todi so si pridjali ime »prostih zidarjev« ali »prostozidarjev«, v francoskem jeziku se reče to »framasoni«. Razvrščeni so v »mojstre, pomočnike in učence«; ločijo se na več stopinj, eni pravijo, da jih je 33 stopinj. Le tisti, ki so na najvišji stopinji, vejo za vse hudobne namene te zarote, nekateri celo trdijo, da so ti vodniki celo v zvezi s hudim duhom. Njih najvišji poglavar ali brezverski papež je zdaj Jud Lemmi v Rimu, ki se mu očita več hudodelstev, pa se mu vendar nič ne zgodi, ker ima svoje framasonske brate in pomočnike med najvišjo gospodo. Sploh je treba omeniti, da si framasoni med seboj pomagajo, in kjer je kaka visoka služba prazna, delajo vsi na to, da jo dobi eden njihovih »bratov«, on pa potem spet drugim »bratom« do imenitnih služb pomaga. Tako je prišlo, da imajo framasoni na Laškem in Francoskem vso oblast v rokah; silno veliko moč imajo pa tudi na Španskem, Angleškem, v Nemčiji, na Ogerskem in v Ameriki. Ni jih ravno toliko, da bi zamogli verne kristjane s pestjo ali z mečem premagati, pa oni imajo najvišje službe v svojih rokah, bogate Jude in druge imenitne in bogate gospode za svoje »brate« ali pa vsaj za pomočnike. To pa itak vsi vemo, da se na svetu to zgodi, kar velika gospoda hoče, naj bo že pravično ali krivično.

Po vrhu imajo pa še večino velikih časnikov v svojih rokah, kateri nevedno ljudstvo s svojimi brezverskimi lažmi slepijo, od vere odvračajo in zoper duhovščino hujskajo. Vsi tisti časniki, katere mi »liberalne« imenujemo, pišejo v framasonskem duhu. Zavoljo tega pa ne smemo misliti, da so vsi uredniki takih listov v framasonsko društvo zapisani. Pri večjih listih bo že tako, pa uredniki malih listov po deželi mislijo v svoji neumnosti, da bodo za bolj imenitne in učene veljali, če pišejo tako, kakor veliki judovski listi, namreč proti-

krščansko. Počasi se tega duha tako nalezejo, da vse za resnico imajo, kar v brezverskih časnikih in bukvah berejo. Vsi tisti pa, ki take časnike prebirajo, začnejo tudi polagama v veri omahovati, dokler je popolnoma ne zgubijo. Čeravno v framasonsko društvo niso zapisani, vendar framasonom prostovoljno pomagajo, svet vladati v protikrščanskem duhu. Tega duha so tudi liberalni poslanci, ker so se ga navzeli iz framasonskih knjig in časnikov, zato se ne smemo čuditi, da se v mnogih deželah delajo take postave, ki so krščanski veri popolnoma nasprotna, kakor se je to ravnokar na Ogerskem zgodilo. (Konec prih.)

Cerkvene zadeve.

V spomin č. g. Alojzija Rožmana.

V predzadnji številki vrlega »Slov. Gospodarja« smo čitali pretužno vest, da je preminol bivši kostrivniški kaplan, č. g. Rožman. Ta žalostna novica je navdala srca vseh Kostrivničanov z nepopisljivo žalostjo. Vedno smo se upali, da se blagemu gospodu povrne zdravje; a besede g. Rožmana: »Mi se vidimo nad zvezdami«, koje je izrekel blagi gospod pri svojem odhodu iz Kostrivnice, so se žal nenadoma uresničile. Neutrudljivega delavca v svojem vinogradu je poklical Vsemogočni k sebi po zasluženo plačilo. Bil je blagi pokojnik goreč duhovnik, ves vnet za duševnih blagor izročeni mu ovčic, ki je vneto in neumorno deloval na prižnici in v spovednici, v cerkvi in šoli za čast božjo. Njegova beseda je omečila srce vsakega trdovratneža in ga napeljala na pravo pot.

Pokojnik je bil toliko vnet za svoj vzvišeni poklic, da se ni ustrašil ne grdega vremena, ne slabih potov, da bi ne prinesel bolniku na visokih hribih sv. popotnice. Milo se mi je storilo pri srcu in sočutno je bilo gledati blagega pokojnika, kako je nedavno pred odhodom iz Kostrivnice hitel o polnoči k neki na smrt bolni ženski, dasi sam že zelo nevarno bolan, samo da bi prinesel bolnici sv. popotnico še o pravem času. Ni čuda torej, da se ga je v njegovih najlepših letih lotila bolezen, ki ga je tako hitro spravila v hladni grob.

A rajnki ni bil samo goreč dušni pastir, ampak je bil tudi iskren domoljub. Dasi je bival blagi pokojnik primeroma le kratek čas med nami, vendar je storil v tem kratkem času mnogo v korist in narodno probujenost našega dobrega ljudstva. Kostrivniško bralno društvo je po njem oživelo, ustanovil nam je neumorni gospod domači kvartet iz tukajšnjih zavednih fantov, bil je ves čas njih pevovodja, prirejal veselice bralnega društva, navduševal ude z besedo in djanjem, z eno besedo, daroval je vse svoje moči v razvitek narodne zavednosti hvaležnih mu Kostrivničanov, ki ga bodo hranili vedno v blagem spominu.

Bil je g. Alojzij vzor vnetega duhovnika in navdušenega Slovenca.

„Ne samo, kar velevala mu stan,

Kar more, to mož je storiti dolžan,“

bilo je blagemu pokojniku geslo, kojega je vestno in na tanko izpolnjeval. In koliko bi bil rajnki storil za naš mili narod; a neizprosna smrt mu je tako rano pretrgala nit življenja v cvetu njegove mladosti! — Ob grobu jočejo žalostni in potrti roditelji, dve sestrici, žaluje kat. cerkev, plaka Kostrivnica za vnetim dušnim pastirjem, tugovati pa tudi sme mila mati Slovenija za svojim zvestim sinom. Nebeško plačilo njegovi blagi duši, večni pokoj njegovemu telesu in slava njegovemu spominu!

Kostrivničan.

Mili darovi za družbo vednega češčenja:
 Sv. Francišek Ksaverij 4 gld. 80 kr., Videm 10 gld. 20 kr., Sevnica 20 gld. 61 kr., Zabukovje 5 gld., Središče 10 gld. 47 kr., Braslovče 17 gld. 16 kr., Sv. Križ pri Ljutomeru 15 gld., Šetale 15 gld., Svetinje 2 gld. 70 kr., Sv. Jurij pod Taborom 21 gld. 7 kr., Zibika 7 gld. 50 kr.

Gospodarske stvari.

Shod slovenskih delavskih stanov.

(Konec).

G. Kregar iz Ljubljane je v obširnem, jako temeljitem govoru razpravljal zgodovino obrtnega stanu zadnjih dve sto let. Naševal je dekrete in zakone, kateri so pri nas omogočili, da se je manchestersko gospodarstvo začelo, kateri je pravi liberalizem, razvilo in stopilo povsod v veljavo. Divja konkurenca se je začela pod geslom obrtne slobode, spekulacija je izpodrinila pošteno delo, stroj je uničil male obrtnike, kateri niso našli nobene obrambe v liberalni državi; židovski tovarnar ima slobodo brezmejno bogateti, mali obrtnik ima slobodo trpeti lakoto, pustiti svojo samostojnost in iti za delavca k tovarnarju, svojemu uničitelju — to je liberalna sloboda.

Socijalni načrt natanko določuje zahteve obrtnikov glede na avtonomne zadrage, glede na razmerje med mojstri, pomočniki, vajenci, glede na stroje, obrtna sodišča, konfekcije, krošnjarstvo, bazarje, nedeljski počitek, davek itd. Poleg tega stavi poročevalec sledeče resolucije:

1. Zastopniki slov. del. stanov izjavljajo, da obrtnemu stanu največ škoduje uradniška nadvlada, ki je polagoma uničila združeno samostojnost. Poleg nje nasprotujejo samostojnosti in obstoju obrtnega stanu liberalci in kapitalisti, socijalni demokratje pod judovskim vodstvom in tisti obrtniki, ki nimajo smisla za organizacijo. — Poročevalec odločno ponavlja zahtevo socijalnega načrta o avtonomnih obrtnih združenjih.

2. Kredit je potreben obrtnemu stanu. Država naj določi vsako leto neko večjo svoto v korist posamnim obrtnikom in združenim. Ob ponovitvi privilegija avstro-ogerske banke naj izposlujejo naši zastopniki zagotovilo, da bo banka koristila tudi malim obrtnikom.

3. Mali obrtniki se organizujejo najboljše v slov. katoliških delavskih društvih. Pred vsem morajo mali obrtniki: a) poučiti se teoretično o obrtnem vprašanju. Zato jim je treba prijateljskih shodov in skupnih knjižnic; b) izuriti se, vsaj nekateri, v govorništvo, da so sposobni nastopiti pri shodih in sami pojasnovati žalostne obrtne razmere; c) urediti agitacijo za skupni namen in prirejati shode zlasti v slov. mestih.

Sejmovi. Dne 10. oktobra na Bizeljskem. Dne 15. okt. v Ločah, Arvežu, Račah (za konje), na Planini in pri Sv. Lenartu pri Slov. Gradcu. Dne 16. oktobra v Spielfeldu.

Dopisi.

Izpred Maribora. (Hujskarija zoper č. duhovščino.) Veseli smo, da smo deželne volitve srečno prestali, kajti v tistih dneh, ko so naši nemsutarji po gostilnicah hodili, stare čenče prežvekovali, znanega Girstmayrja priporočali in č. duhovščino obirali, bilo je res dolgočasno in zoperno; vsak pameten mož se je rajši

gostilnice iz daljave izognil, da mu ni bilo treba poslušati teh kričačev. Vezali so stare liberalne otrobe, češ, da duhovniki o gospodarstvu nič ne razumejo, da naj se ne mešajo v politiko itd. Toliko in več, ko Girstmayr, menda vsak duhovnik zna, ne samo o politiki in drugih znanostih, ampak tudi o kmetijskem stanju in gospodarstvu. Duhovniki so vsaki dan v dotiki s kmečkim ljudstvom, se pogovarjajo z njim in poznajo vse njegove potrebe in nadloge, tembolj, ker so večidel sami kmečki sinovi, imajo stariše, brate in sestre med kmečkim ljudstvom, od katerih vse natančno in resnično iz prvega izvejo, kako se kmetom godi. Mnogi župniki imajo tudi sami obširna posestva kot dohodek, imajo hlapce in deklet, ter morajo skrbno gospodariti, če hočejo od svojega posestva kak dohodek imeti. Taki so v kmetijski gotovo bolje izvedeni, ko mestni gospodje, ki se kmetom za učenike ponujajo. Poleg tega so pa duhovniki v drugih zadevah in vsakdanjih vprašanjih bolje izvedeni, kakor navadni kmetovalci, kajti oni prebirajo razne časnike in knjige in zasledujejo duševno gibanje časa, torej je duhovnik bolj sposoben za poslanca, ko navaden kmet, kateremu manjka učenosti in zgovornosti. To pa za kmete ni nobena sramota; čast kmetu, saj je kmet podpora cele države, pa vsak ni za vse! Ko bi mi same kmete za poslance volili, tisti bi si v Gradcu čisto nič pomagati ne mogli, bili bi nasprotnikom le v posmeh.

Iz Brežic. (Nekaj povolitvi.) Veliko važnost volitev poslancev za deželni zbor uvideva ljudstvo, katero hoče, da vlada, ki mu navadno nalaga tako težko butaro vsakoršnih dolžnostij, tudi izve njegove težnje, in da se naj ozira ne samo na njegove davke, temuč tudi na njegove želje. Tega se je prepričal pač vsakdo, ki je bil prisoten ob volitvi dne 21. sept. v Brežicah. Udeležilo se je te 123 volilnih mož. 98 glasov je bilo oddanih za č. g. Žičkarja, a 25 jih je dobil g. Balon. Toda kaj je vendar povzročilo to neednost med volilci, zakaj se je 25 mož tako trmoglavo oklepalo g. Balona, kateri je pismeno izjavil, da ne sprejme nikake izvolitve, kateri je odločno izrekel, da ni nikdar mislil na kaj takega in da mu je zelo neljubo, da hočejo Bizeljanci njemu svoje glasove oddati. Odgovoriti na to vprašanje nam bo tem težavneje, ako še pomislimo, da je g. Žičkar razvil volilec tako imeniten program, v katerem jim je pokazal svoja načela, katera zastopa kot duhovnik, kot državljan, kot kmet, kot rodoljub. Temu programu je pritrđilo 98 volilcev, kateri so oddali svoje glasove g. Žičkarju, veseli, da so dobili v njem tako vrlega poslanca. A možje iz Bizeljskega so še negodni za taka zdrava načela, so še res otroci na političnem polju. Le ker je zakrivila njihova nevednost in otročja trmoglavost, da so tako ravnali, bomo mileje sodili o njihovem početju; kajti nevednost Bizeljancev v teh stvareh je res velika. Vrhu tega so pa tudi jako trde glave, in tako se je zgodilo, da se niso dali ogreti za g. Žičkarja, in se rajši držali g. Balona, zato ker je njihov, in zato ga ravno hočejo imeti proti njegovi volji za poslanca, če tudi jim ne bi mogel prav ničesar koristiti, ker ni kot deželni komisar neodvisen, temuč mora v poštev jemati to, kar želi deželni odbor. V tej svoji zaslepljenosti so pa tako rogovilili, da so nam na vse zadnje za seboj potegnili še tudi nekaj drugih mož, in tako je doletela gospoda Balona proti njegovi volji zelo dvomljiva čast, da je postal in ostal bizeljski kandidat. Upajmo, da je to uzrok početju bizeljskih volilnih mož, in ne nekaj hujséga, da se ne bo za tem morebiti skrivala kaka glava iz Brežic. V tem slučaju bi se moralo strogo obsojati takšno početje, obsoditi bi se moral bolj, kakor Bizeljanci, še kdo drugi. Tedaj celemu kolovratu bizeljskemu ne bo treba prisojati kakega po-